

Jezus en de tempel (2): De matrasdrager uit Bethesda: een belijdenis in de tempel.

© Bob de Raadt, 21-10-2007

Inleiding:

Op 16 september (2007) heb ik gepreekt over Jezus en het conflict met de Satan. Dat gesprek vond plaats op het dak van de tempel in Jeruzalem. Daarna heb ik stilgestaan bij de verloochening van Petrus. Later herstelt Jezus Petrus in zijn positie als discipel/apostel. Petrus belijdt drie maal dat hij Jezus liefheeft en krijgt dan een indringende opdracht, die zijn leven flink zal veranderen. Centraal in deze preek stond dat Jezus Zijn Vader niet verloochende: Hij reageerde op het voorstel van Satan met het antwoord: "Gij zult de Here, uw God, niet verzoeken". Petrus verloochende echter wel zijn Heer, maar ontving vergeving na z'n belijdenis. De gebeurtenissen speelden zich af op en bij de tempel.

Vandaag staat een ander verhaal nabij en in de tempel centraal. Op de route van de slachtschappen naar het tempelplein staat een poort: de Schaapspoort. In de buurt van deze poort, dus ook in de buurt van het tempelplein is een bad met de naam Bethesda¹. Het is een bijzondere plaats: van kommer en kwel én van af en toe een genezing. Het gaat in het verhaal over een chronisch zieke man, die door Jezus opgezocht wordt. Een ontmoeting die z'n sporen achterlaat. Het gaat ook over de rust op de sabbat en hoe de Joodse geleerden daar over dachten. Het gaat over een Joods feest en de komst van Jezus naar dat feest. Het gaat over een hoog oplopend verschil van mening tussen Jezus en de schriftgeleerden. Het gaat over barmhartigheid en de grootheid van God, de Here: de ware tempeldienst.

In dit verhaal gaat het om een aantal vragen:

- Wat is de barmhartigheid waar Jezus op doelt?
- Zijn er in onze tijd 'huizen van barmhartigheid' / Bethesda's te vinden?

Het verhaal uit Johannes 5:

We hebben zojuist het verhaal van Jezus en de man in Bethesda gelezen.

In dit verhaal gaat het om barmhartigheid: wat wordt daar mee bedoeld?

- Wat is barmhartigheid volgens Jezus? Waar gaat het in het hart van het Christelijk geloof om? Welke hartsgerichtheid heeft de Here God voor de mensen?
- Daarnaast gaat het om de vraag of er in de tegenwoordige tijd ook nog 'huizen van barmhartigheid' te vinden zijn?²

Wie zien Jezus opnieuw op weg gaan naar Jeruzalem. Johannes is de enige van de evangelisten die 4x³ vertelt dat Jezus naar Jeruzalem reist. De andere evangelisten vertellen slechts eenmaal over een reis van Jezus naar Jeruzalem. Bovendien staat het er mooi: "Jezus ging op naar Jeruzalem". Enig idee wat dat betekent? Jezus loopt op een stijgende weg. Er is namelijk een hoogteverschil tussen Jericho naar Jeruzalem van zo'n 900 meter⁴. Een beste inspanning dus! Zoals wel vaker is er in het verhaal dat wij vandaag gelezen hebben sprake van een feest⁵: dat is de reden dat Jezus naar Jeruzalem komt.

¹ Zie pag. 194 (op plattegrond Jeruzalem) en 63, in: *Bijbels woordenboek* – F. Dahlby (Baarn – Ten Have; 1973).

² Via Google vind je op de zoeknaam 'Bethesda' veel gezondheidszorg- & welzijnsinstellingen met deze naam.

³ Joh. 2:13 vv; Joh. 5: 1 vv; Joh. 7: 10 en in Joh. 12:12.

⁴ *Bijbel met kanttekeningen*, deel 7; pag. 66.

⁵ Om welk feest het gaat, is niet precies bekend. Sommige bijbeluitleggers houden het op het paasfeest; anderen denken aan het Purimfeest, dat een maand voor Pasen wordt gehouden; vaak eind februari. Het Purimfeest verwijst naar de geschiedenis en het boek 'Esther' (Esther 9:20-28) en herdenkt de redding van de Joden t.t.v. de onderdrukking door Haman t.t.v. het bewind van de Perzische koning Ahasveros (486-465 v. Chr.). Naast Esther is

Op weg naar de tempel komt Jezus langs een bad (een badinrichting) nabij de Schaapspoort.

Schaapspoort: Eerst nog even iets over deze schaapspoort:

- dat is de poort waardoor de schapen naar de tempel c.q. het tempelplein geleid worden. Het zijn de schapen die geofferd gaan worden (zie: Nehemia 3:2⁶, 31⁷; 12:39⁸);
- deze poort lag in het noord-oosten van Jeruzalem
- eigenlijk staat er alleen ‘Schaaps’
- men heeft het bad ook wel in verband gebracht met een ‘schaapsbadwater’, of een schapenweide of een schapenmarkt.
- Ik zie in dit tekstgedeelte een vooruitlopende betekenis dat Jezus over enige tijd geofferd gaat worden, als het Lam Gods. Jezus loopt door de Schaapspoort, als het komende offerlam. Lees nog maar eens Psalm 87 waarin Jeruzalem en de poorten van Jeruzalem hoog gewaardeerd worden. Jeruzalem is van eeuwige waarde. Jahwe zal zich daar opnieuw openbaren.

Jezus komt dus bij deze Schaapspoort en bij een bad. Dit bad heeft in het Hebreeuws de bijnaam ‘Bethesda’, hetgeen ‘huis van de barmhartigheid’ betekent⁹. Het was een vijver met geneeskrachtig water; als een bron van barmhartigheid¹⁰.

En daar liggen veel zieken: blinden, lammen en kreupelen; zeg maar: chronisch zieke mensen. Zij liggen te wachten totdat het water in beroering komt, als het water aangeraakt wordt door een engel uit de hemel, zoals dat in het verhaal staat. Daar is het wachten op. Dan kon je genezen worden, als je er als eerste bij bent. Is dat dan te begrijpen als barmhartig?

- met zoveel wachtenden voor u?
- met zoveel concurrenten om op tijd het bad in te komen?
- vervelend als je niet snel genoeg ter been bent!
- jammer indien degene die je in het water zou gooien net weg is of even niet beschikbaar (tegenwoordig klinkt dat als: 1-1-2 is er niet op tijd bij. Of: sorry, ik had m’n mobieltje uitstaan, de trilfunctie doet het niet); “Ik was er even niet!”
- op dat moment even geen mantelzorgteam beschikbaar hebben
- als je net ligt te slapen en niet op tijd wakker wordt
- als de ander wel hulp krijgt en jij niet!
- Geen vier vrienden tot je dienst hebben om jou naar Jezus te dragen
- Een leuk geval voor kansberekening

Wie kent dat niet in onze tijd: diensten voor genezing, bidstonden voor ernstig zieke mensen, ziekenzalving^{11 12}. Verhalen van mensen die langdurig ziek zijn, die steeds meer van hun

de Jood Mordechai de hoofdpersoon in het verhaal. Zie in: Dahlby pag. 297 & 255; in: Deel 7, Bijbel met kanttekeningen: pag. 294.

⁶ Gaat over de herbouw van de stadsmuur. De Schaapspoort wordt hersteld: deuren werden aangebracht en het geheel werd ingewijd. De Vispoort wordt herbouwd.

⁷ Hier wordt de poort van Mifkad genoemd.

⁸ In dit hoofdstuk worden een aantal poorten genoemd: de Mistpoort (: 31), de Fonteinpoort (:37), de Waterpoort (:37), de poort van Efraïm (:39), de Oude poort (:39), de Schaapspoort (:39), de Gevangenenpoort (:39).

⁹ Soms wordt als betekenis gegeven: ‘schapenhuis’.

¹⁰ Zie voor een toelichting op het bijbelse woord ‘barmhartigheid’: in: F.J. Pop – *Bijbelse woorden en hun geheim* – Zoetermeer: Boekencentrum; pag. 263-265; verwijst naar het Hebreeuwse woord ‘chèsèd’ (loyaliteit, goedgunstigheid, bijstand, liefde-in-continuïteit, medelijden met een ongelukkige, erbarmen).

¹¹ Zie in *Visie, E.O.*, nr. 42; 20-26 oktober 2007, pag. 6, 9; geschreven door Maarten Nota: *Dienst der genezing – verklaring over gebedsgenezing; ‘Jezus leerde ons bidden, niet claimen’*. Verwijst naar:

- www.eo.nl/visie daarop staat een verklaring m.b.t. dienst der genezing

zelfstandigheid moeten inleveren. Verhalen tussen wanhoop en hoop! Verhalen van mensen die plotseling ernstig ziek worden, van alles doen om weer beter te worden en uiteindelijk ziek naar huis gaan om daar te sterven. Hoe hard is het leven? Hoe hard is het lijden in deze wereld: persoonlijk en voor de hele omringende gemeenschap?!

Het leven kan zo grillig zijn, zo onvoorspelbaar, zo wispelturig; zo vol pieken en dalen. Waar haal je dan kracht vandaan? Waaruit put je levensmoed? Waardoor krijg je inspiratie en doorzettingsvermogen?

Ik hoorde laatst in een andere geloofsgemeenschap van een vrouw die een vorm van kanker had en uiteindelijk vanuit het ziekenhuis naar huis ging om thuis te sterven. Zij had zoveel geloofsmoed dat zij degene was die de andere gezinsleden bemoedigde. Ook had dat een bijzondere uitwerking op niet gelovige mensen die op ziekenbezoek kwamen.

Ik denk terug aan het verhaal van Laura, een gehandicapt meisje dat met haar lach andere mensen bemoedigde, doorzettingsvermogen gaf en draagkracht^{13, 14}.

Ik denk aan Juliëtte, die ernstig ziek werd toen zij 5 jaar was. De ouders en de andere gezinsleden herinneren haar als iemand met een duidelijke wil, iemand met veel energie en met ideeën, altijd bezig met het leven, het dagelijkse leven, het leven van alle dag: vriendinnetjes, wandelen, school, pruik op of hoofddoekje op enz. Geen geklaag over vervelende dingen. Zij zei zoiets als: “Kop op! Doorgaan! Aan leuke dingen denken en leuke dingen doen!” Tot op het laatst was zij met haar mobiele telefoon bezig; stond zij in contact met vriendinnetjes. Doorgaan totdat het niet meer ging. Wat een wil, wat een kracht, wat een doorzettingsvermogen. Met haar moeder deelde zij haar geloof als kind. “Bij de Here Jezus was het goed!” Dat was haar geloofsvertrouwen. Kort na haar overlijden was er een lichtstraal van de opkomende zon; geprojecteerd op de kamermuur. Voor de ouders had dit de betekenis van een lichtstraal van de Here God; als een troostend teken van de Here God. Voor de ouders was hun dochter een lichtstraal, in alle eenvoud en oprechtheid. Een soort Bethesda, een barmhartig teken, ondanks het missen van haar, nu. Straks lees ik een gedicht, die op de bedankaart staat; een gedicht dat door iemand geschreven is, die dit gedicht van de Here ingegeven kreeg. Bijzonder!

Terug naar het verhaal van Jezus en Zijn bezoek aan het waterbad ‘Bethesda’. De man die Jezus daar zag liggen en gaat ontmoeten, is reeds 38 jaar lang ziek.

Meer wordt er niet over hem verteld. Geen informatie over het ziektebeeld, over zijn achtergrond, over zijn leeftijd, of hij misschien getrouwd was (geweest). De man in het verhaal heeft ook geen naam, zoals bij Zacheüs, de tollenaar. Volstrekt anoniem, bijna vergeten, achtergelaten, aan zijn lot overgelaten. Geen enkele nadere informatie: helemaal niets! Alleen het feitelijke gegeven dat hij sinds 38 jaar lang ziek was. Nou dat is zeker lang. Hij weet niet beter, zo zou je kunnen denken.

Het opmerkelijke is, dat Jezus “*weet dat hij daar reeds lange tijd was*” (:6). Dat is een prachtig kenmerk van Jezus: Hij kent deze mens! Zoals Hij ook de overspelige vrouw doorziet/kent. Zoals Hij in feite ook ons kent! Beseffen wij dat?

Jezus zoekt deze man op in zijn nood, in zijn afhankelijkheid, in zijn wanhopige situatie in plaats van direct naar het feest in de tempel te gaan.

- www.cwn-cwj.nl, www.lucasorde.nl, www.ewv.nl

¹² Sebens, dr. M.W. (2007) – Ziekenzalving als teken van genezing; in: *Ned. Dagblad*, 29-09-2007.

¹³ Bob de Raadt (2007) – Laura, kind met een lach; in: *Handreiking*, nr. 2, mei, pag. 20-22; Alblasserdam: St. De Vaste Burcht; zie op: www.niekonoordzij.nl

¹⁴ in: B. de Raadt (2007) - *Dienaren van God: Micha, Jacobus, Paulus en Stefanus* – Alblasserdam: Stichting De Vaste Burcht; ISBN/EAN 978-90-77712-43-6; pag. 50-52, 57.

Een ander opmerkelijk aspect is, dat Jezus de man de volgende vraag stelt: *“Wilt gij gezond worden?”* Dat klinkt als vragen naar de bekende weg. Wie zou dat nou niet willen? Maar ja, na 38 jaar uitzichtloosheid weet je toch niet meer wat gezondheid is? Jezus begint bij de eigen wil van deze man. Wat wil de zieke man? *“Wilt gij gezond worden?”*, klinkt de vraag van Jezus. De man antwoordt met een verklaring: *“Ik heb geen mens om mij, zodra er beweging komt in het water, in het bad te werpen ...”* Dat is nogal wat: niemand hebben. Dat is eenzaamheid. Dan ben je helemaal op jezelf aangewezen; dat klinkt onbarmhartig. Dat klinkt als ‘moederziel alleen!’ Geen familie, geen steun, geen sociaal netwerk, geen kerk, geen vrienden of vriendinnen. En dan is er ook nog altijd iemand anders je te snel af, als je als eerste in dat bad wilt zijn. Hoor maar wat de man zegt: *“en terwijl ik onderweg ben, daalt een ander vóór mij af!”* Dan is het logisch dat je het nooit redt; dat je altijd te laat bent; aan het kortste eind trekt; een soort ‘loser’ bent geworden. En dat in een omgeving met de naam ‘Bethesda’, een huis van barmhartigheid! *“Geen mens te hebben!”* En dan ook nog eens de vraag voorgeschoteld krijgen: *“Wilt gij gezond worden?”* Natuurlijk! Als er iets belangrijk is, dan is dat wel gezondheid. Daar heb je alles voor over. Daar doe je alles voor! Ook als ouders voor je zieke kind. Dan is alles ondergeschikt aan het beter worden/het weer gezond worden van je kind. Dan verlang je er naar dat alles weer normaal wordt.

Jezus geeft de man een instructie, een opdracht: *“Sta op! (het doorbreken van de onmacht, van de machteloosheid, van de uitzichtloosheid) Neem je/uw matras op en wandel!”* Er komt kracht in de benen, er komt weer (levens)moed in het lijf. De man heeft de gang naar het bad niet meer nodig. Er gebeurt wat anders: *“Hij wordt gezond, neemt zijn matras op en gaat zijns weegs”*. Zo gaat dat blijkbaar, zo vanzelfsprekend, zo als het andere, gezonde mensen ook vergaat. Hij is weer één van de anderen, de gezonde mensen. Dat went blijkbaar heel snel. Hij gaat zijns weegs! *“Hup, aan de wandel!”* Je hoort hem bijna fluiten tijdens het wandelen, met het matras in z’n nek.

Maar zo gemakkelijk gaat dat nou ook weer niet. De man wordt al gauw geconfronteerd met iets dat buiten Bethesda erg belangrijk wordt gevonden. En dat is: de sabbat. Zou de man nog wel weten wat de sabbat is en hoe die sabbat onderhouden moet worden? Zou de man nog weten wat wel mag op de sabbat en wat volstrekt niet?

Nou, daar komt hij snel achter. De tempel, het tempelplein en dus ook de Joodse schriftgeleerden zijn dichtbij. Het wordt de man snel duidelijk gemaakt dat een matras sjouwen op de sabbat een vorm van werken is en dat is niet toegestaan volgens de Wet.

De man verwijst naar Degene die hem beter gemaakt heeft en die gezegd heeft: *“Neem uw matras op en ga uws weegs”*. *“Nou dat heb ik gedaan!”*, hoor je de man bijna zeggen. Dan spitsen de schriftgeleerden hun oren: *“Wie heeft dat gezegd? Wie heeft de euvele moed gehad om dat te zeggen? Wie heeft de bevoegdheid om een dergelijke opdracht tijdens de sabbat te geven?”* De man kende de naam van Jezus echter niet, dus hij moest het antwoord schuldig blijven. Jezus zoekt de man later op in de tempel (het huis van Zijn Vader, de Barmhartige) en zegt: *“Zie, gij zijt gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet iets ergers overkome”* (Zonde doen is erger dan verlamd zijn).

De man weet dan dat het Jezus is geweest die hem gezond gemaakt heeft en hem de opdracht heeft gegeven om zijn matras op te nemen en te gaan wandelen. Hij meldt dit de schriftgeleerden en dan is het kwaad geschied.

De Joden willen daarna Jezus vervolgen, omdat Hij dit soort dingen op de sabbat deed (en dus de sabbat ontheiligde; de Wet van Mozes overtrad).

Jezus geeft de schriftgeleerden/de Joden dan het volgende, majestueuze antwoord: “*Mijn Vader werkt tot nu toe en Ik werk ook*”. Toen was de maat voor de Joden vol: én het schenden van de sabbat én het aan Jahwe gelijkstellen: dat kon absoluut niet. Het kon niet dat Jezus God: “Zijn eigen Vader” noemde. Dat was godslastering voor de schriftgeleerden.

De man die genezen was, merkte al snel de onbarmhartige reactie en visie van de leiders.

In dit gedeelte leren wij dat Jezus de zieke man ziet liggen, hem en zijn situatie kent en hem gezond maakt. Dan is Jezus een bron van barmhartigheid. Zoals Psalm 87 zegt in vers 11: “*Al mijn bronnen zijn in u!*” Zie ook in Spreuken 14: 27: “*De vreze des Heren is een bron des levens*”. De Here, als “*bron van levend water*” (zie Jeremia 2:13, 17:13; Hooglied 4:15).

Jezus doet ook iets met het beeld van de sabbat: die is tot eer van de Here God, Jahwe.

Daarnaast leren wij Jezus kennen als de Zoon van de Vader, die allebei werken en dat Jezus God “*Zijn Vader*” noemt. Dat zijn zeer bijzondere punten in dit verhaal.

Jezus, de Zoon van God zoekt de mens in zijn nood op, als een bron van Levend water. Hij troost en biedt uitzicht/perspectief. Hij geeft de man weer toekomst. Ik moest daarbij nog denken aan de tekst “*Hij heeft onze ziekte(n) op zich genomen en onze smarten gedragen*” (Jesaja 53:4, Matt. 8:17). Barmhartigheid en tempeldienst bij elkaar: tot eer van God, Jahwe, Zijn Vader.

Toepassingen:

1. Kortgeleden kreeg ik een bedankkaart naar aanleiding van het overlijden van een meisje¹⁵ (geb. 3 aug. 1998; overleden op 28 juni 2007). De ouders hebben veel steun aan een aantal boeken van ds. J.J. Poort (zie onder geraadpleegde bronnen).

Op de kaart staat een bijzonder gedicht:

*In de war stonden we er
Aan het grafje van Juliët
Onze tranen vielen neer
En wat flitsen van gebed*

*Stegen op naar onze God
“Heer waarom, dit kan toch niet,
Heeft U soms niet opgelet?
Kijk toch eens wat een verdriet!”*

¹⁵ Met dank aan de ouders die mondeling toestemming hebben gegeven om haar & hun verhaal te mogen gebruiken. Zie ook:

- www.juliette.in. Ouders/gezinsleden zetten zich in voor de Stichting Helpen Helpt: de strijd tegen kinderkanker; zie op: <http://www.helpenhelpt.nl> Op 22-12-2007 heeft de familie een zaalvoetbaltoernooi in Katwijk georganiseerd als sponsoractie. Opbrengst: bijna €40.000,-.

- Juliette wilde graag een prinsesje zijn. Er werd een fotoshoot gemaakt i.v.m. een foto voor in het kerstnummer van *Libelle*. De uitgekozen foto is geplaatst in *Libelle* 51, 2007, pag. 84.

- *Waar zijn ouders goed in?* – lestekst met casuïstiek (2007); door Bob de Raadt en Daniël H. Stuit – pag. 2-4; Rotterdam: Erasmus MC Opleidingsinstituut; t.b.v. Leergang Kinderverpleegkunde.

- Zie de uitzending van ‘*Ik mis je!*’ van de E.O.; uitzending op 3 juni 2008, om 20.50 uur, Ned. 2. De familie Bakkenes vertelt over Juliët en haar leven, ziek zijn en sterven. Ik heb een deel van de opnames op locatie bijgewoond. Uitzending wordt gemeld in *Christenen in contact*, jaargang 3, nr. 5, d.d. 9 mei 2008, p. 16.

*En de wolken huilden mee,
Donkergrijs zo was de lucht
En steeds zwaarder werd ons hart,
Hier en daar een diepe zucht ...*

*Toen, in één speciaal moment
Kwam de Grote Meesterhand,
Opende plotsklaps de lucht
Dreef de wolken aan de kant.*

*Gouden licht en warme lucht,
Overstroomde iedereen.
En verrast hief elk gezicht
Zich naar de lichte hemel heen.*

*Heere God u bent er tóch!
Bent u hier steeds bij geweest?
Wilt u zeggen “het is goed?
In de hemel is ‘t nu feest!”*

*Het is alles naar Uw wil
Al begrijpen wij het niet
En om dat te laten zien
Gaf U ons in ons verdriet.*

*Nóg een teken van Uw hand:
Een mooie vlinder vloog voorbij
Over 't kleine grafje heen
En 't was net alsof U zei:*

*“Juliëtte is nu thuis,
En al is er veel verdriet,
Ik zal helpen, Ik zal troosten,
Ik ben bij je, vrees maar niet!”¹⁶*

Amen.

Toepassing 2:

In *Nederlands Dagblad* van 13-10-2007¹⁷ stond een uitgebreid artikel over “kerkplanting in Amsterdam”. Het gaat daarbij om nieuwe initiatieven uit kerkelijke hoek om inwoners van

¹⁶ Naam dichteres is bij de ouders bekend. Zij heeft ervaren dat de Heere haar dit gedicht in het hart gaf.

¹⁷ Aldwin Geluk (2007) – *Opnieuw beginnen in Amsterdam. Kerkplanting door orthodox-gereformeerden*; in: *Ned. Dagblad*; ZoZ, pag. 1 en 4: *Zo min mogelijk toestanden. Tien vernieuwende projecten.*

Amsterdam te interesseren voor de ‘Blijde boodschap van het Evangelie’ en voor de kerk. Sommige projecten¹⁸ bestaan al jaren, andere missies zijn kortgeleden begonnen^{19 20}.

Toepassing 3:

Ik denk aan het levensverhaal van Yüksel Güllü, een vrouw van Turks-islamitische afkomst (nu 24 jaar), die christen werd toen zij 19 jaar oud was. Zij verloor een groot aantal vrienden en moest haar ouderlijk huis verlaten. Toen zij een jaar of 18 was, worstelde zij met allerlei vragen: Wat is het doel van mijn leven? Waarom ben ik zoals ik ben? Tijdens een stage vertelde een collega haar over Jezus. Zij wilde toen haar moslimgelofte niet opgeven. Zij dacht op een gegeven moment: “Wat heb ik te verliezen?” Zij kocht een Bijbel en ging op een keer naar een kerk. Zij raakt enthousiast als zij de Bijbel leest. Als zij de kerk binnenstapt, wordt zij bovennatuurlijk aangeraakt. “Ik begon te huilen. Het kwam niet door de mensen en het kwam niet door wat er werd gezongen of gezegd. Ik zei tegen mezelf: “Ik weet niet wie Jezus is of wat Hij doet, maar Hij is echt en ik zal er alles aan doen om Hem te leren kennen”. Haar leven als christen begint en wordt steeds sterker. Over de islam zegt zij: “Bij de islam gaat het alleen maar om regels en niet om de relatie die je hebt met God” (Bron: *Clou*, 18-10-2007)²¹. Tot slot het volgende citaat: “Ik ben gelukkig nu. Er is geen beter leven dan het leven met God”.

Toepassing 4:

Ik denk aan het verhaal van ds. Hans Eschbach, die verteld heeft dat hij na gebed en ziekenzalving genezen is van darmkanker. Bij een operatie waren uitzaaiingen geconstateerd. Na gebed en ziekenzalving waren de uitzaaiingen niet meer te vinden²².

Geraadpleegde bronnen/referenties:

- Algra, Hilda (2007) – Genezing te Betesda (Johannes 5: 1-18); in: *Kind op Maandag* (febr. 2007; voor groep 5-8 basisschool; op: <http://www.hilda-algra.nl/verhalen/Johannes5vs1tot18.html>)
- Bavinck, Dr. J. & dr. A.H. Edelkoort (red) – *Bijbel met kanttekeningen*; deel 7 – Baarn: Bosch & Keuning N.V.
- *Betsda* – op: <http://www.bijbelseplaatsen.nl/plaatsen/Bethesda.htm>²³

¹⁸ Zie: www.hartvanosdorp.nl, www.getsolid.nl, Bijbelcentrum Simon de Looier, www.noorderkerk.org, www.hoopvoornoord.nl, www.amstelgemeente.nl, www.stroomamsterdam.nl, www.vianova-amsterdam.nl, www.stadhartkerk.nl, www.akergemeente.nl

¹⁹ In dit zelfde kader is bruikbaar de brochure: *Contact leggen. Een gids bij het aangaan van contacten met niet-kerkelijken*. Geschreven door Bram Dingemanse, chr. geref. missionair consulent in Rotterdam. Brochure geeft praktische tips voor de ontmoetingen met niet-gelovigen. Zowel persoonlijke als algemene tips: groeten, meelevens, vreedstichten, gastvrij zijn, open gemeente zijn, aandacht hebben voor, zichtbare beweging. www.houseofhope.nl www.icf-church-rotterdam.nl of google: bram dingemanse.

²⁰ Dr. H. van den Belt gaat in een artikel in op het gegeven dat christenen ‘zoutend zout’ zouden moeten zijn. In onze huidige maatschappij en cultuur moeten zij geen zoutreservoir zijn maar een “zoutfabriek”: “Vanuit de kerk zal, altijd de Naam van Jezus Christus ter sprake gebracht moeten worden. <..> Een christen laat zich niet in de eerste plaats kenmerken door de handhaving van waarden en normen, maar door geloof, hoop en liefde. Goede werken zijn de vruchten van de Geest. Daarom moeten christenen niet moraliseren, maar evangeliseren”. Christenen als groep moeten geen zoutvat worden/zijn. Geen zoutreservoir, maar “een zoutfabriek” (uitspraak van Prof. dr. J. Kennedy). Bron: Reformatorisch Dagblad, 13-10-2007; pag. 20.

²¹ Clou is een bijlage van het Nederlands Dagblad. Zie editie 18 okt. 2007, pag. 1 en 2 (interview: “*Ik was bang voor mijn ouders*”); zie ook op: www.evangelie-moslims.nl Yüksel werkt nu voor de Stichting Evangelie & Moslims.

²² Wim Houtman (2007) – Eschbach vertelt van zijn genezing op gebed; in: *Ned. Dagblad*, 04-07-2007; zie ook op www.ewv.nl en op <http://www.nd.nl/html/dossier/geest/artikelen/070706a.htm>; zie ook: www.joelnews-nl nr. 325.

- http://en.wikipedia.org/wiki/Pool_of_Bethesda : *Pool of Bethesda*
- http://www.ontmoeting.be/preken/Johannes/joh5_1_9.html : *De genezing van de verlamde te Bethesda; preken uit Johannes; Joh. 5: 1-9* (2004).
- Poort, ds. J.J. – *Morgen kunnen we u meer vertellen* – Houten: Den Hertog.
- Poort, ds. J.J. – *Als lijden langer duurt* – Houten: Den Hertog.
- Poort, ds. J.J. – *Een toevlucht t' allen tijden* – Houten: Den Hertog.
- Schee, Wim van der (z.j.) – *Johannes 5: 1-18*; op: <http://www.xs4all.nl/~wvdschee/prk/43joh050118.html>
- Vegt, Mirjam van der (2007) – Als je broer of zus overlijdt; in: *Visie* – E.O.; nr. 41; 13-19/10-2007; pag. 86-87.²⁴
- *Verwachting*; Preken uit Johannes, op: www.ontmoeting.be/preken/Johannes/joh5_1_9_B.html
- www.zonnewende.info²⁵

* * * * *

Liturgie 21-10-2007 Herberg-evangelisatiedienst; nr. 149.

1. Orgelspel etc. 16.44 uur Zingen: Psalm 42: 1, 3, 5 : Evenals een moede hinde (Liedboek der Kerken)
2. Opening en mededelingen
3. Stil gebed en openingsgebed
4. Inleidende woorden op het thema
5. Zingen: Lied 182: 1, 4, 6: Jezus, leven van ons leven (uit: Liedboek der Kerken)
6. Lezen uit de Bijbel: - Psalm 87 en Joh. 5: 1-18 (NBG vertaling 1951) + illustratie
7. Zingen Lied 118: 1, 2: Op U, mijn Heiland blijf ik hopen (Liedboek der Kerken)
8. Meditatie: “Jezus en de tempel (2) “: De matrasdrager in de tempel, een belijdenis in de tempel.
9. Zingen: Psalm 42:7 (Liedboek der Kerken) gekoppeld aan Lied 142: Majesteit (Evang. Liedboek)
10. Gebeden: Gebed (uitgesproken door voorganger), stil gebed , gezamenlijk bidden van het ‘Onze Vader’.
11. Geloofsbelijdenis: *Bethesda*
12. Zingen: Lied 289: 1, 2, 3: ‘Ik geloof in God de Vader’ (Evang. Liedboek)
13. Afsluiting en zegen
14. Zingen: Lied 185 : 1, 2, 3, 4: Leer mij uw weg (Evang. Liedboek)
15. Uitleidend orgelspel

© Bob de Raadt, 22-10-2007 (meditatie, geloofsbelijdenis en liturgie)

Email: bobderaadt@live.nl

²³ Toont een plattegrond en foto's van het huidige Bethesda.

²⁴ Verwijst naar: M. Bos-Meeuwse – *Samen verdrietig – rouwverwerking bij kinderen*; Boekencentrum.

²⁵ Blad ter bemoediging van zieken, invaliden, ouderen en mensen die het moeilijk hebben.

Geloofsbelijdenis:

Bethesda

Ik ben een man die al 38 jaar ziek is, chronisch ziek

Ik slijt mijn dagen met wachten, jarenlang

Ik lig in de kreukels en ben afhankelijk van

Ja, van wie eigenlijk? Ik heb geen mens!

Al 38 jaar lang dezelfde grauwigheid en uitzichtloosheid

Wachten, totdat ik een ons weeg

Tot het water beweegt

Maar ik ben altijd te laat, telkens weer.

Plotseling kwam vandaag die man op mij af

Hij stond bij mij stil; ik wachtte af

Ik wist niet wat mij overkwam. Kende Hij mij?

Hij wist dat ik hier al zo lang lag!

Ik was nauwelijks gekomen van de schrik

Dat Hij mij aansprak. Het was alsof het water bewoog.

Ik voelde dezelfde spanning, maar hoefde nu niet te strompelen

Hij stond naast mij en sprak mij aan.

Hoelang was het geleden dat iemand iets aan mij vroeg?

Hij vroeg, of ik gezond wilde worden?

Natuurlijk wil ik dat! Dat is nogal logisch!

Maar hoe was het ook al weer: gezond zijn? Dat was al zo lang geleden!

De man naast mij zette door: "Sta op!", zei Hij en ik dacht: "Hoe?"

"Neem je matras op en wandel!" Ik dacht: "Maar hoe?"

De verwarring in mij sloeg toe. "Wat overkomt mij?!"

M'n benen? M'n benen voelen anders: krachtig, de spierkracht is terug.

Ik spring op, pak mijn matras en wandel weg. "Wat een wonder!", denk ik.

In de tempel kom ik Hem weer tegen en bedank Hem.

Hij geeft mij een opdracht. Ik weet nu wie Hij is.

Hij stelt zich voor als de Zoon van God; God is Zijn Vader.

Hij zocht mij op tijdens het feest. Bethesda werd een warm bad voor mij.

Een bad van barmhartigheid. Ik ben weer gezond en kan weer lopen.

De Zoon van God kwam langs: de Bron van levend water

Hij bewoog het water in mij. Ik wandel nu in Hem.

© Bob de Raadt, 18-10-2007.

Bethesda

Jezus passeert als het komende Offerlam de Schaapspoort.
Hij komt aan bij Bethesda, voor zieken een bekend oord.
“Huis van Barmhartigheid” is de betekenis van deze naam.
één en al tragedie; het leven is niet altijd aangenaam.

Een plaats waar chronisch zieke mensen samenzijn.
En wachten, en wachten; met zoveel pijn.
Verlangend naar dat bewegende water.
De tijd komt en gaat...het wordt steeds later.

*“Engel, kom met spoed!
Ik verlies m'n goede moed.
Raak het water aan, zodat ik er in kan springen.
Het is hier zo uitzichtloos; ik moet mijn leed bezingen.”*

Wachten kan zo onbarmhartig lang duren.
Ik voel mij opgesloten tussen deze Bethesda-muren.
Al zo vaak is een ander sneller als ik.
Ik zit klem, voel mij een prooi, als in een strik.

Als een engel uit de hemel ziet Hij mij en komt mijn leven beroeren.
Hij staat bij mij en zegt: ”Sta op!” *Kan ik mijn been verroeren?*
“Neem je matras op!” *Kan ik dan tillen en sjouwen?*
“En wandel!” *Kan ik het leven weer vertrouwen?*

In de tempel zie ik mijn onbekende Weldoener weer.
Hij geeft mij een opdracht: ‘dat ik mij naar Hem keer!’
Ik hoor daar Zijn naam: Jezus, de Zoon van God.
In Zijn handen ligt mijn lot.

© Bob de Raadt, 26-10-2007
(n.a.v. Johannes 5: 1-18)

Gepubliceerd in *Herbergmaandblad*; november 2007.